

Международна година
на АСТРОНОМИЯТА

2009

НАЦИОНАЛНАТА АСТРОНОМИЧЕСКА ОБСЕРВАТОРИЯ "РОЖЕН"

Ст.н.с. Д. Колев
ИА БАН, НАО

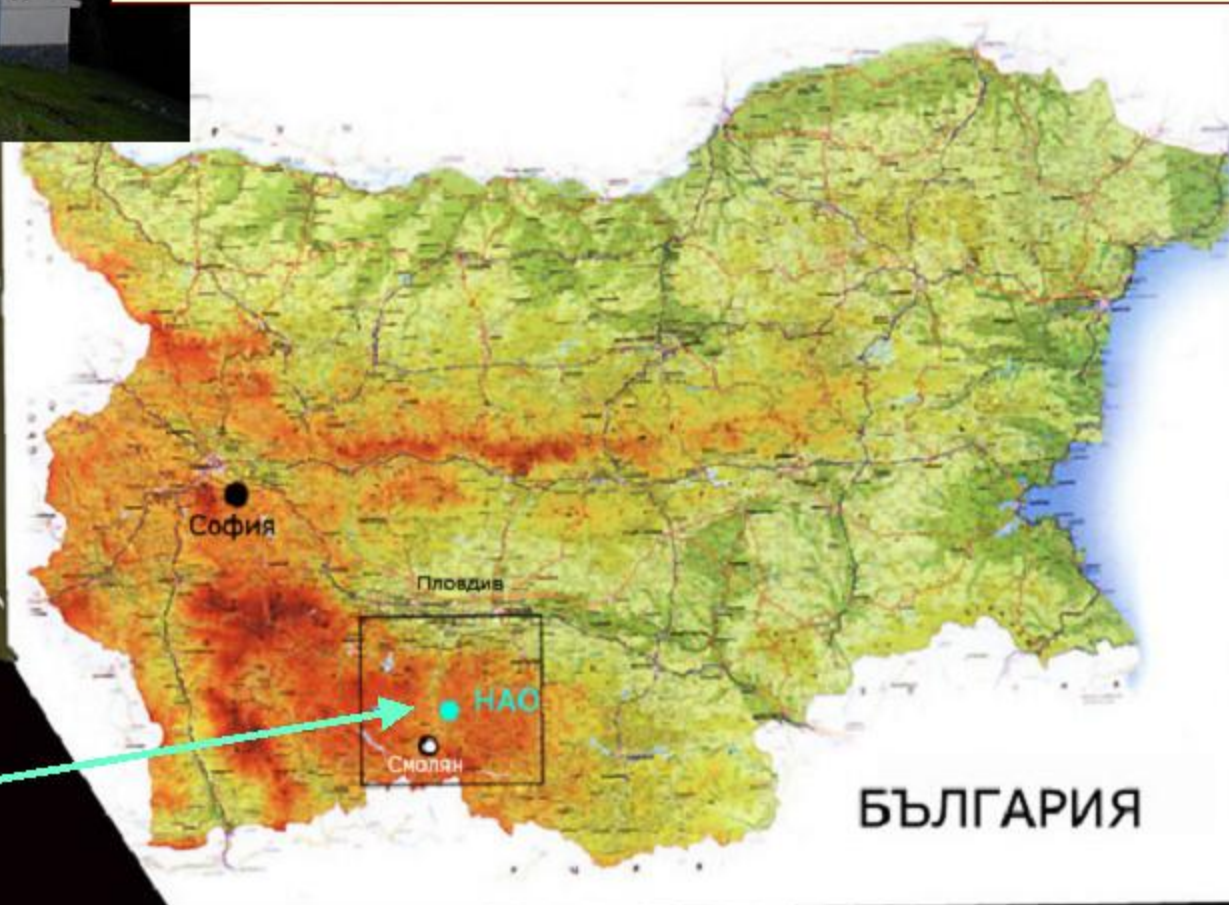
Част 1

HAO на картата

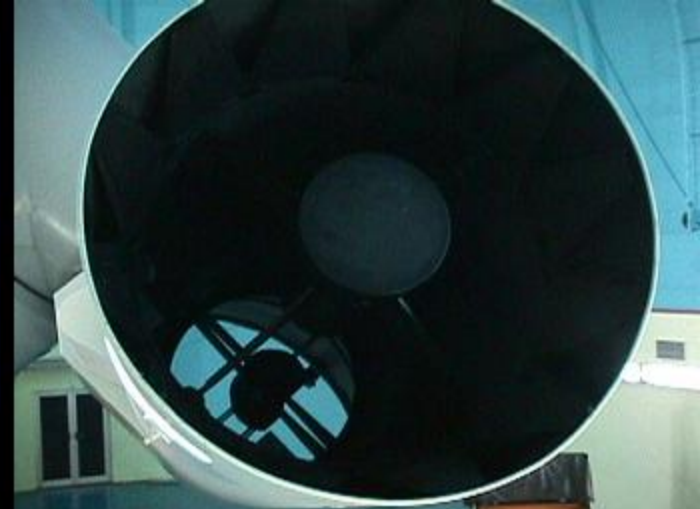

HAO е разположена в м. *Рожен* в Средните Родопи, на 1750 м. н.в., на 30-на км от Смолян и на 15 от Чепеларе

$\lambda = 24^{\circ} 45' \text{ E}$,
 $\varphi = +41^{\circ} 41.5'$

**НАО "Рожен" е най-голямото
еднократно вложение на БАН
- над 12 млн лв, от които около
50% са за 2м телескоп**

2-м телескоп

70-см Шмидт

60-см Zeiss

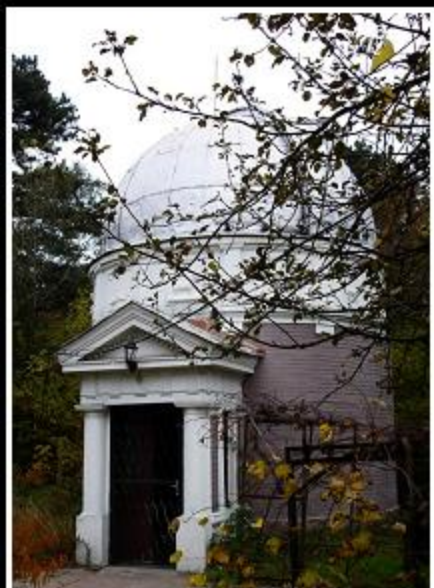

15-см слънчев
коронограф

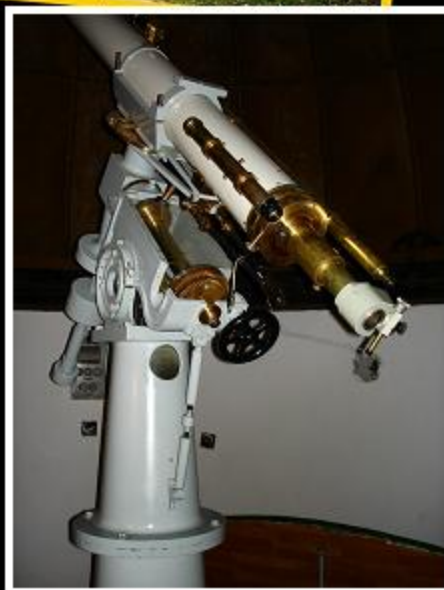
**Тук именно са разположени космическите
"очи" на България**

Историята

1894 - Обсерватория
към СУ с първи
телескоп тръбата на
д-р П. Берон

1897 - 16 см рефрактор

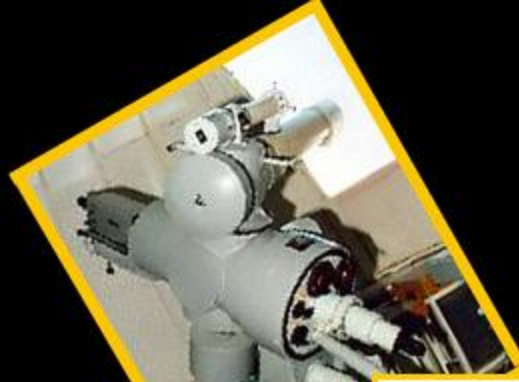

1913 - 11 см рефрактор

Историята

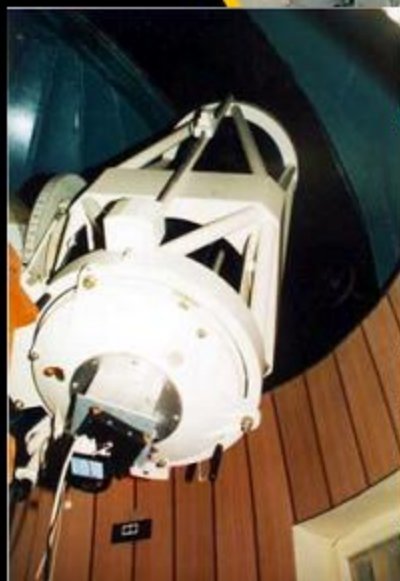
1970-72 - 20 см рефрактори
(Ст.Загора; Кърджали)

1965-70 - 60 см Zeiss
рефлектор в Белоградчик

Астро-клуб
Ст. Загора

и 50-см български
рефлектор
(сега край Варна)

Над 10 народни астрономически
обсерватории и 6 планетариума са
основани у нас след 1960 г.

НАО "Рожен": историята

ПМС 203/06.05.1967 - НАО към БАН

1970 - договор с Цайс ;

1974 - строителство

1978 - монтаж на 2м

1979-80 - тестове и обучение

1980 - редовни наблюдения

13.03.1981 - откриване

НАО "Рожен": историята 1978 - 79

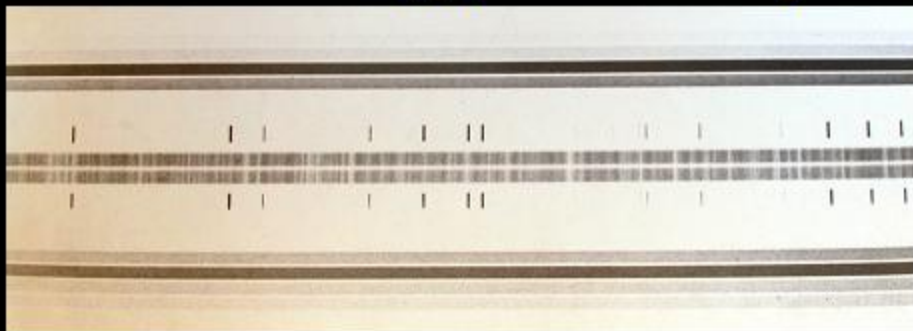

Монтаж на 2 м телескоп

НАО "Рожен": историята

Куде-спектрограма (дисп.
0.4 nm/mm; p-p 400x17 мм)

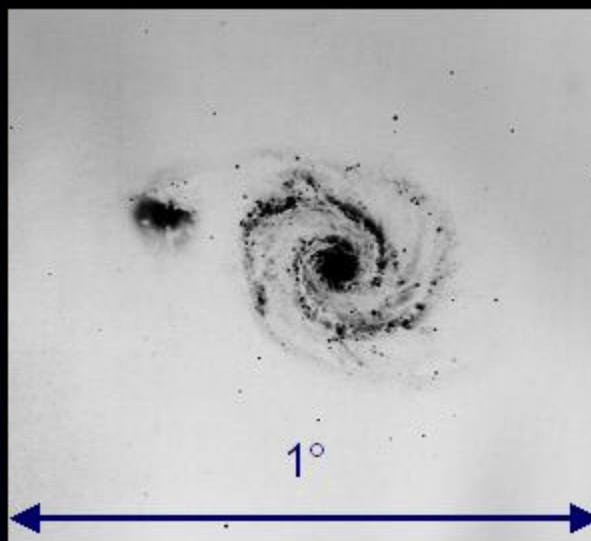

2 м телескоп: зала за управление и фотографии

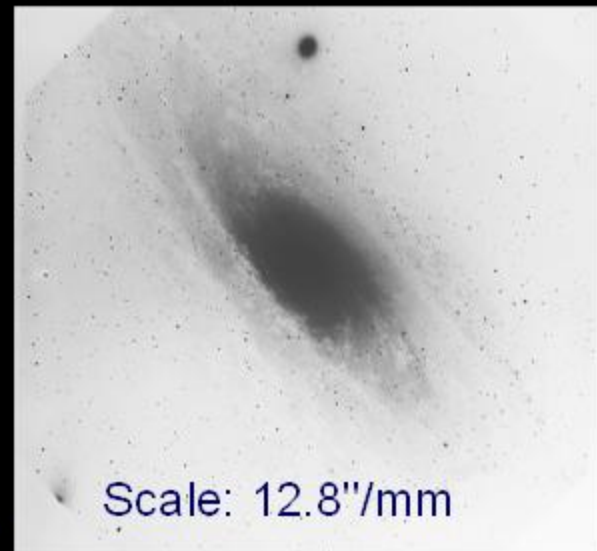

Усвояване на
2м телескоп

Снимки на галактики (размер на плаките 30x30 см)

M51 Whirlpool Galaxy (в
Canes Venatici)

M31 (*Andromeda*)

НАО - план

15-см слънчев коронограф

60-см тел.

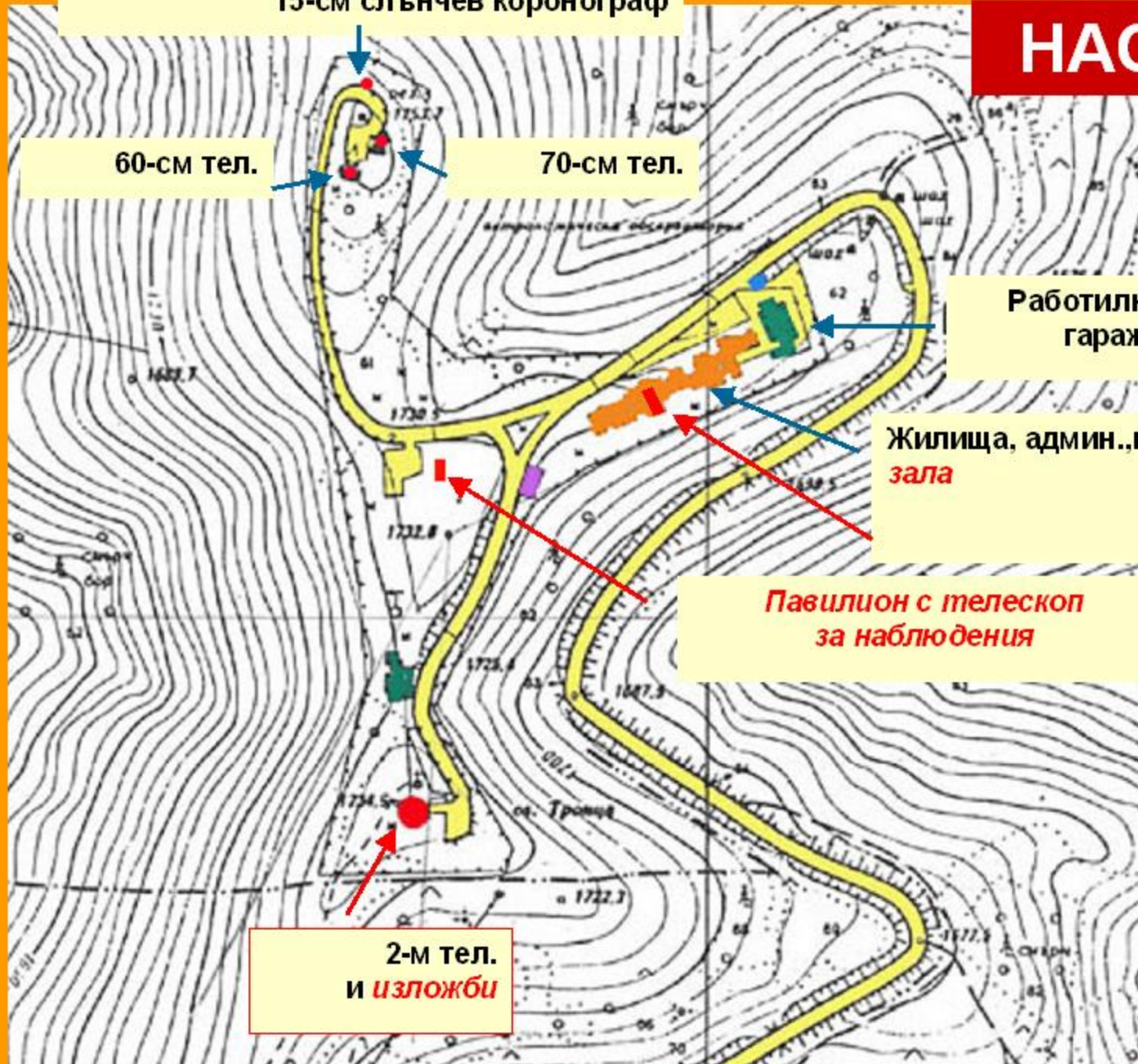
70-см тел.

Работилници
гараж

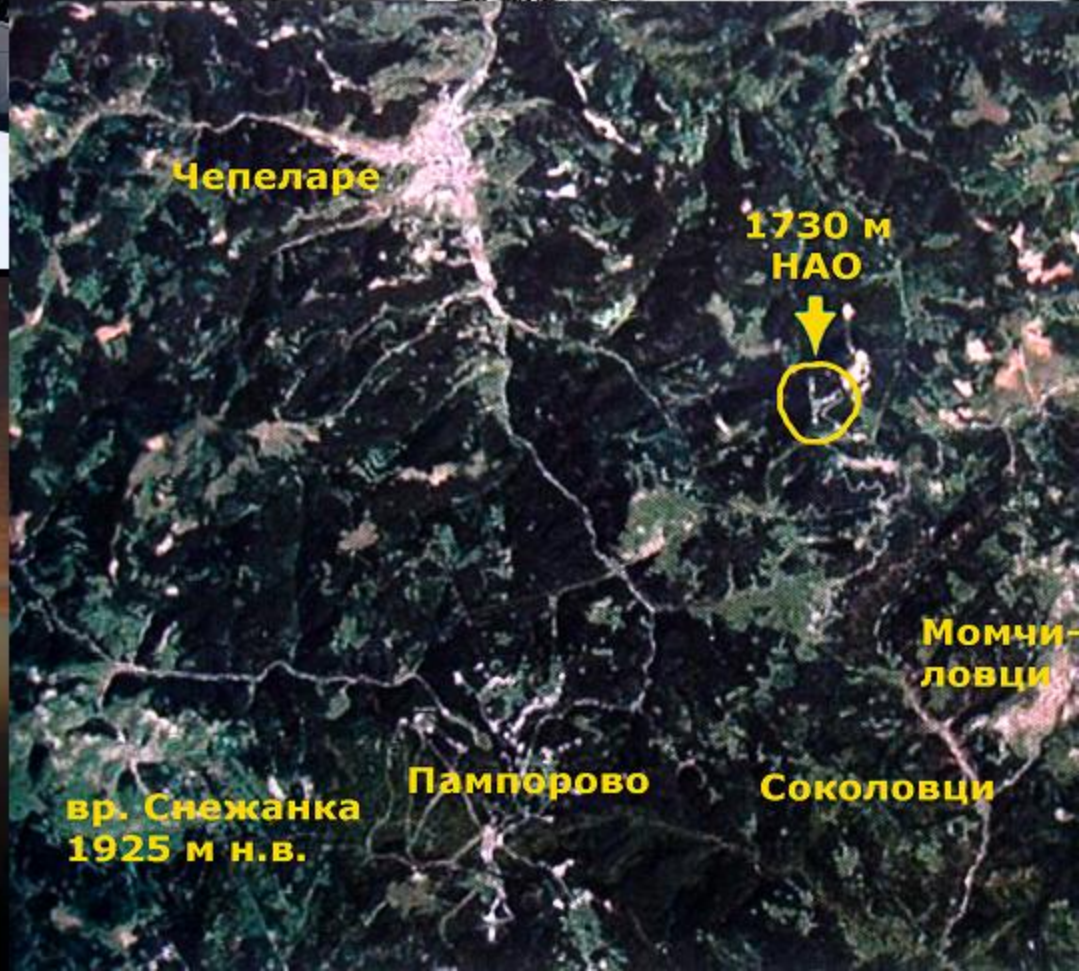
Жилища, админ., кабинети,
зала

Павилион с телескоп
за наблюдения

2-м тел.
и изложби

HAO "Рожен": защо точно тук?

Pic du Midi

HAO "Рожен"

Mauna Kea, *Gemini-Nord*

Обсерваториите трябва да са:

- 1) по възможност **по-близо до екватора**;
- 2) достатъчно **високо над плътния слой въздух**,
в места с ниска влажност (IR-наблюдения!);
- 3) с **ниско общо и светлинно замърсяване**

Kitt Peak National Observatory

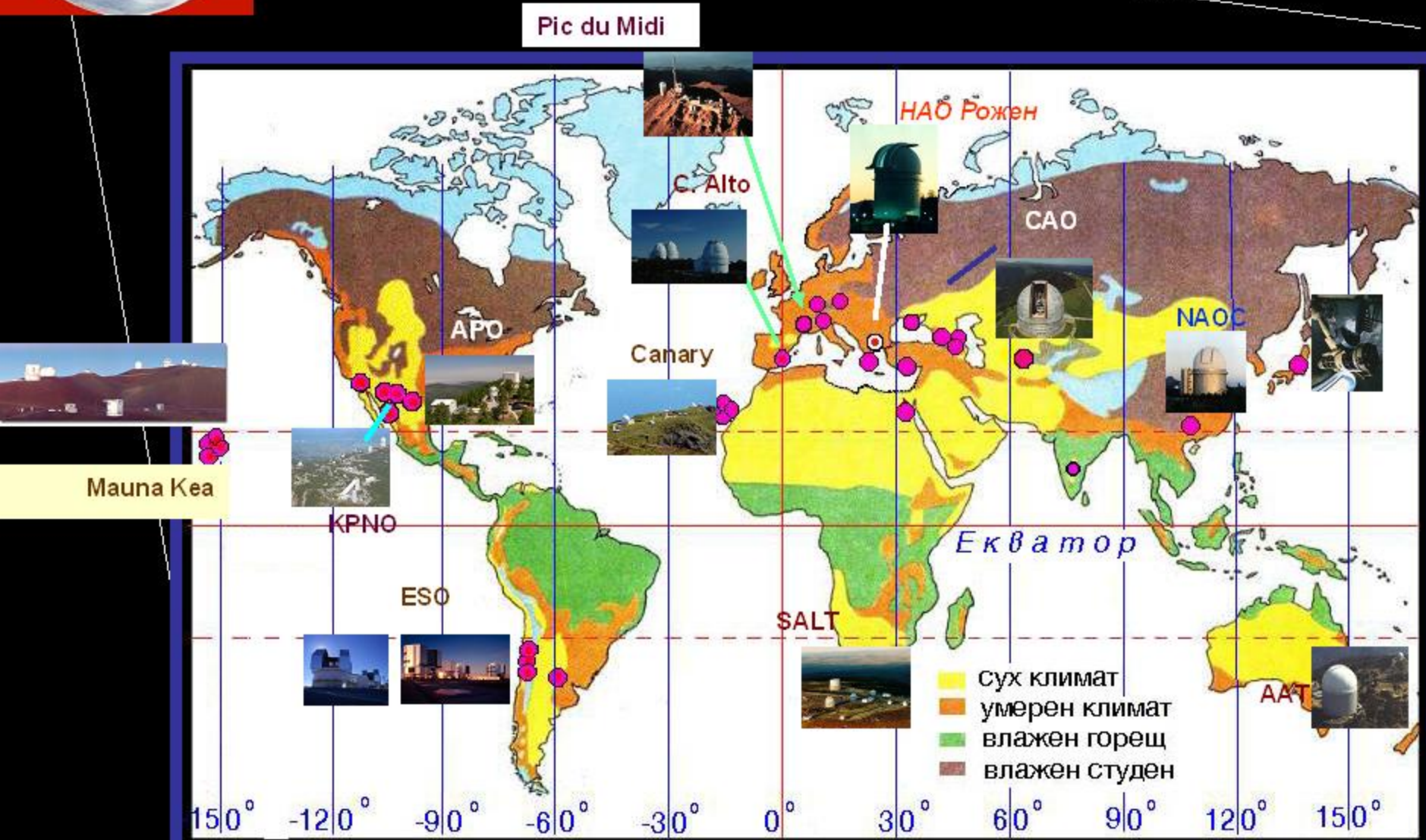
ESO-VLT, Chile

Calar Alto Spanish-German Obs.

HAO Рожен на световната "астрономическа" карта: а) географско положение

НАО "Рожен" в сравнение: други обсерватории в Европа

HAO Рожен на картата на обсерваториите:

надморска височина 1750 m

